

Nyhet

📅 8 sep, 2023 ⌚ 6 min. läsning 👤 Ina Fyhr

Dalaföretag i fokus när Thailand lär sig om hållbart byggande i trä

Under de sista dagarna i augusti besökte en delegation från Thailand Falun och Linghed, bland annat med den thailändska ambassaden. Syftet är att ta del av den stora kompetens som finns i Dalarna, inom just trähusbyggande och hållbart skogsbruk.

Morgondimman ligger lätt över skog och sjö i Linghed, några mil norr om Falun. Här kliver ett trettiotal förväntansfulla thailändare ur en buss, för att besöka Dalahusgruppen, med sin fabrik som tillverkar prefabricerade byggkomponenter i trä sedan lång tid tillbaka. Som ägare till företaget står koncernen Byggpartnergruppen AB, som är medlemmar i Byggdialog Dalarna.

Bakgrunden till besöket är ett flerårigt samarbete mellan den thailändska ambassaden i Sverige och svenska intressenter genom Eco Innovation Foundation (EIF). Målet med samarbetet är att hitta sätt för Thailand att utveckla sin gröna tillväxt med fokus på den ekonomiska modellen Bio-Circular-Green (BCG) – för att minska sina koldioxidutsläpp. Här är storskaligt timmerbyggande en potentiell sektor som bidrar till att öka värdet på virke och skapa incitament för jordbrukare och skogsbrukare att odla fler träd och skogar.

– Thailand behöver minska sitt klimatavtryck och öka tillväxten – på ett hållbart sätt. Där vill vi hämta inspiration och expertis från nordiska länder som Sverige, som har en lång framgångsrik historia med hållbarhet, innovation och konkurrenskraft. I Thailand har träbyggandet försvunnit successivt, men vi har lärt oss av Sverige att vi kan återuppliva det på ett hållbart sätt. Vi vill nu optimera vårt hantverk inom snickeri, och kombinera det med innovativa tekniker för träkonstruktion. I Sverige finns en vacker filosofi att dela med sig av sin kunskap, vilket vi värdesätter mycket för vårt fortsatta samarbete framåt, säger Arunrung Phothong Humphreys, Thailands ambassadör.

Samlat kluster av kompetens i Dalarna

Delegationen från Thailand består av representanter från både företag, universitet och ambassad. Orsaken till att de valde att komma just till Falun är att här finns en samlad kompetens och lång erfarenhet av hållbart träbyggande.

– Thailand står inför en stor omställning till ett hållbart skogsbruk. I Dalarna har vi redan gjort denna resa, och vi har ett industriellt system som fungerar – från skog till färdigt hus. Nu när de står inför samma utmaningar kan de lära sig av oss, berättar Anna-Lena Gull som är industridoktorand på Byggdialog Dalarna och som håller i de olika studiebesöken runtom i Falun.

Lärdomar från byggföretagen i Lingham

På plats i Lingham möter delegationen Andreas Vestlund, projektchef affär på Byggpartnergruppen och Mattias Brännström, som är utvecklingschef i Dalahusgruppen samt teknisk doktor.

- Vi vill att fler ska bygga med trä, så att träbyggandet sprider sig i världen är väldigt positivt och viktigt, säger Mattias Brännström.

- Marknaden i Sverige har länge varit skeptisk till att bygga till trä, mycket på grund av de många och stora bränder som har härjat i städer längre tillbaka i tiden. Men sedan inträdet i EU har våra byggregler förändrats och att bygga större och högre hus är åter möjligt, säger Andreas Vestlund.

- Vi är gärna med och sprider vår kunskap, som Thailand kan ha hjälp av. De kommer att ha utmaningar med att skapa ett hållbart skogsbruk, där man ser hela kedjan, säger Andreas Vestlund.

Idag är Byggpartner regionens största entreprenör inom träbyggnationer. Det beror till stor del på att de har byggt upp rätt kompetens i företaget och utvecklat sina byggsystem tillsammans med sina leverantörer.

- Det gäller också att designa för trä redan från början, och inte göra om utifrån redan designade hus tänkta att byggas i betong. För att det ska bli hållbart med träbyggnationer behöver vi även optimera våra trästommar och varje produkt, så vi

inte använder mer skog än vi behöver, berättar Andreas Vestlund.

Ett exempel på pågående byggnationer är Nya Centralsjukhuset i Karlstad, som är den första sjukvårdsbyggnaden i Sverige med trästomme. Ett annat är Electrolux huvudkontor, som innebär ett helt nytt kvarter i stadsdelen Stadshagen i Stockholm. Där står Byggpartner och Dalahusgruppen för trästommen samt prefabricerade trappor i trä.

– Det allra viktigaste fundamentet för vår verksamhet är den förnybara råvaran från hållbara skogar. Har vi inte ett hållbart skogsbruk så faller allt. Det är också viktigt att välja rätt leverantörer, för att hela produktionskedjan ska bli hållbar. Slutligen för att kunna skapa innovation och få företag att växa krävs produktstandardisering, annars blir det svårt att kunna jämföra produkter med varandra, säger Mattias Brännström.

Han pekar också på fördelen med ett tätt samarbete mellan industri och forskning. Han har själv inblick i båda världarna, och med kunskap om industrin kan forskare lättare förstå och fokusera på att arbeta bort de hinder som uppstår.

Enorm potential för Thailand

Förutom presentationer och frågestund gör delegationen även ett besök på fabriken, där besökarna får se hur hela processen går till på plats – från timmerstommar till färdiga trähuselement.

– Jag ser en enorm potential i att Thailand börjar bygga mer i trä. Om vi kan visa att det går att bygga fungerande städer i trä i Thailand finns det goda möjligheter att detta sprider sig till andra länder. Särskilt spännande är träbyggande i megastäder som Bangkok, säger Klas Bengtsson, en av grundarna av Eco Innovation Foundation, och fortsätter:

– Lika viktigt som att få till attraktiva städer som bidrar till ett bättre liv för invånarna så måste vi i framtiden även säkerställa att dessa städer bidrar till en positiv utveckling på landsbygden. Träbyggande kan vara en drivkraft både för ekonomisk utveckling och restaurering av degraderade landskap. Rätt implementerad kan träbyggande bli en fantastisk möjlighet att återskapa förlorade skogslandskap, säger Klas Bengtsson, en av grundarna av Eco Innovation Foundation.

Text och bild Jenny Asp, Jenny Asp Textkonsult, för ByggDialog Dalarna.